

agw
EGLUTĒ

Redaguoja: *Pranas Naujokaitis*

Leidžia

LIETUVIŲ KULTŪROS
INSTITUTAS

Prenumerata:

Metams: Amerikoje \$3.00, kitur — \$3.50. Atskiras numeris 30 centų.

Pinigus, užsakymus ir adresų pakeitimus siųsti:

EGLUTĖ, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn:

Raštus siųsti ir turinio reikalu rašyti:

Pr. Naujokaitis, 924 Madison St., Brooklyn 21, N. Y.

Viršelis ir iliustracijos — *dail. P. Osmolskio.*

ŠIAME NUMERYJE:

1. K. Grigaitytė, VELYKŲ RYTĄ	97
2. J. Minelga, VELYKOS	98
3. PRISIKĖLIMAS	99
4. L. Žitkevičius, DAINELĖ APIE MARGUČIUS	100
5. J. Rūtenis, PAVASARIO DAINA	100
6. J. Gailius, RAUDONGŪŽĖ	101
7. Sesuo Eglutė, VELYKŲ NAKTĮ	103
8. Marių Žuvėdra, VYTAUTO BELAISVIS	106
9. St. Džiugas, TENAI PAVASARIS	109
10. S. Rožytė, ŠUNYS, KATĖS IR PELĖS	110
11. A. Giedrius, MILŽINAS GRABOŽIUS	115
12. J. Būga, VAIKŲ DAINELĖ	119
13. P. Jurkus, DU DRAUGAI	120
14. A. Bendorius, PASLAPTINGOJI PILIS	121
15. A. Baranauskaitė, MŪSŲ TĖVYNĖ	122
16. L. Šukytė, LINKSMOS VELYKOS	123
17. MIRĖ VYDŪNAS	126
18. LITERATŪROS PREMIJOS	126
19. UŽDAVINIAI IR MĮSLĖS	128

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly, except during July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn. Editor: P. Naujokaitis, Brooklyn, N. Y. April, 1953. Vol. 4, No. 4. Subscription: \$3.00 yearly. Outside U.S.A. — \$3.50 yearly. Single Copy 30c. Entered as second-class matter at the post office at Putnam, Conn.

N. Pr. Seserų Spaustuvė, Putnam, Conn.

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

Velykų rytas...
Dievuli geras,
Varpai prabilo
lyg susitarę.

Pavasarielis
žaliuos berželiuos
vargonais groja
“Pulkim ant kelių.”

Tulpių daigeliai
po langu kelias,
žali snapeliai
tik prasižioti —
ir Aleliuja
pradės giedoti.

O pumpurėliai
melsvos alyvos,
lyg angelėlių
akelės gyvos,
tik prasimerkti,
nusišypsoti —
ir Aleliuja
linksmi giedoti...

Gražus pasaulis
Velykų rytą,
Kai Kristus žengia
takais kaišytais.

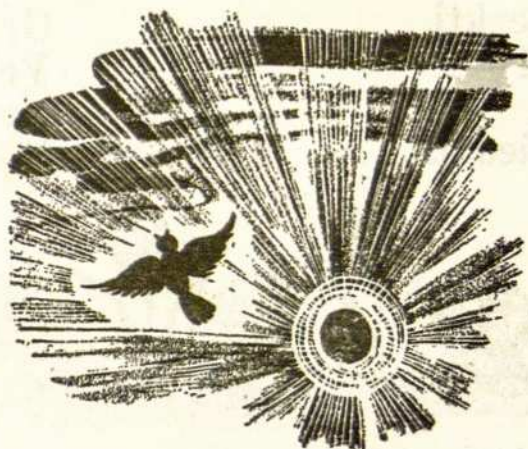
JONAS MINELGA

Velykos! Velykos! Kaip gera
Klausyt slėpiningos gamtužės maldos.
Už lango pražydęs pavasaris šnera,
O širdys dainuoja po skausmo raudos.

Su tekančia saule varpai suskambėję
Pasklysta į tolį su džiaugsmo žinia:
Jau kėlėsi Kristus, žmonių Atpirkėjas;
Prie tuščio Jo karsto suklupus minia.

Kas šventąją rimtį sudrumsti išdrįstų
Tą nuostabų rytą, nutilus varpams,
Kai keliai sulinksta pagarbinti Kristų,
Kai vyturio giesmės skardena tik Jam.

Skambėk, Aleliuja, atgimusioj žemėj,
Su pergale mirčiai vėl džiaugsmo gana.
Pavasaris grįžo į širdį neramią
Su šypsena jauna, skambiaja daina.

Štai buvo vienas vyras vardu Juozapas, iš Judiej miesto, Arimatajos tarybos narys, žmogus geras ir teisingus. Jis nebuvo pritaręs žydų sumanymui ir darbams ir pats laukė Dievo karalystės. Tas atėjo pas Pilotą ir prašė Jėzaus kūno, nuėmė jėvyniojo į maršką ir paguldė jį iškaltame kape, kuriame dar nieko nebuvo paguldyta... Moterys, kurios buvo atėjusios su juo iš Galilijos, palydėjo jį, matė kapą ir kaip jo kūnas buvo paguldytas. Sugrįžusios jos prirengė kvepalų ir tepalų, bet subatoje nieko nedarė, kaip buvo įsakyta.

Pirmą savaitės dieną labai anksti jos atėjo pas kapą, nešdamos su savimi prirengtus kvepalus, ir rado akmenį atristą nuo kapo...

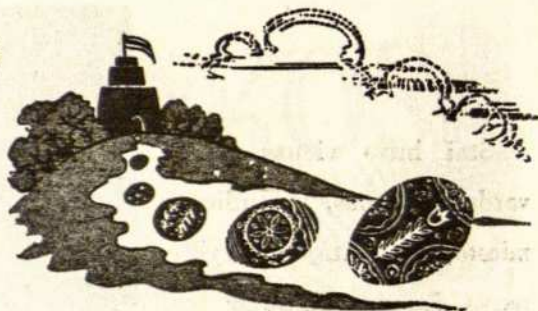
Iš Šv. Luko Evangelijos

**Linksma diena mums nušvito,
Visi troškom džiaugsmo šito:
Kėlės Kristus, mirtis krito,
Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja.**

DAINELĖ APIE MARGUČIUS

LEONARDAS ŽITKEVIČIUS

Velykų rytas, Velykų rytas.
Tėvynės kloniais margučiai ritas.

Žengia broliukai ir seserėlės,
O ant margučių — jų ašarėlės.

Bunda žibutė ir skleidžia žiedą.
Jai Aleliuja vaikučiai gieda.

Džius ašarėlės, išnyks vargučiai.
Laisvės takeliais riedės margučiai.

PAVASARIO DAINA

JONAS RŪTENIS

Kur skrendi, paukšteli,
Raibas čiulbuonėli?
Į kokią laimės šalį
Sparnelius pakėlei?

Aš skrendu, Alguti,
Tėviškėn savon —
Jau žiema praėjo,
Nemiela svetimoj.

Ką neši, paukšteli,
Savo snapeliu?
Kur rengiesi sukti
Laimės lizdelius?

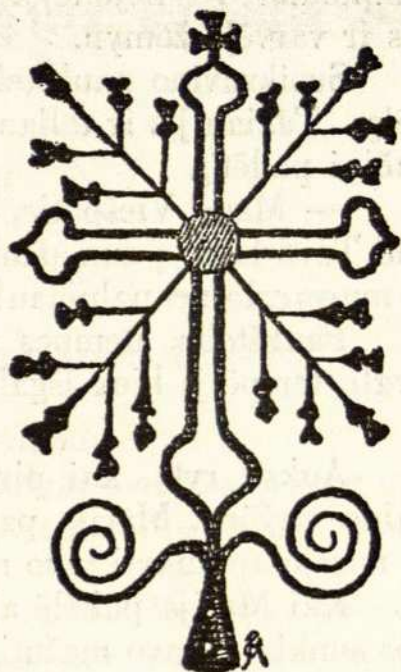
Aš skrendu toli,
Žemė kur sava...
Nešu džiaugsmą broliams,
Pavasario dainas...

RAUDONGŪŽĖ

Legenda

JONAS GAILIUS

Kai Viešpats Jėzus, sunkiai dejuodamas, kankinosi ant kryžiaus Kalvarijos kalne, aplinkui triukšmavo kareivių būrys ir tyčiojosi iš jo kančių.

Nuošalumoje laužė rankas motina Marija, kelių moterų globojama, ir meldė dangiškąjį Tėvą, kad jos Sūnus užtektų jėgų visoms kančioms perkentėti.

Sušukęs garsiu balsu: "Išsipildė!", — Viešpats Jėzus paskutinį kartą atsikvėpė ir, nuleidęs galvą, numirė.

Tuo metu saulė aptemo, uolos ėmė drebėti ir griūti, ir išsigandusi minia pradėjo skirstytis į namus.

Tik mažutis paukštelis visą laiką ant padžiūvusio krūmo tupėjo ir gailiai čirškėjo. Jis negalėjo suprasti, kodėl tokios kietos žmonių širdys, kad nesigaili nė to Stebukladario, kuris prieš kelis mėnesius jo sulūžusį sparnelį pagydė.

— Mano Viešpatie, — dabar drąsiai pračiulbo paukštelis, — Tu išgydei mano sparną ir liepei Dievo garbei čiulbėti. Tačiau dabar tie patys žmonės, kurie mane nuskriaudė, ir Tave didelėmis vinimis prikalė prie kryžiaus. Aš matau, kaip erškėčių vainikas spaudžia Tavo galvą, kaip iš jo padarytų žaizdų teka kraujas. Leisk bent dabar Tau atsilyginti ir sumažinti skausmą...

Tai taręs, paukštelis atsitūpė ant Išganytojo galvos ir mažu snapeliu pradėjo klibinti erškėčių dyglį. Jo maža širdelė neramiai plakė, sparneliai virpėjo, nes bijojo nuolatinio dygliaus judinimu dar didesnę skausmą sukelti.

Dyglis buvo giliai įsispraudęs į Viešpaties smilkinį ir, paukštelio

tempiamas, vos bejudėjo. Iš gilos žaizdos sunkėsi dar neatšalęs kraujas ir varvėjo žemyn.

Susikruvino paukštelis snapą, krauju nusidažė visą šviesią krūtinėlę. Tačiau jis ir toliau nesiliovė klibinęs dyglio, kad tik savo Viešpačiui padėtų.

— Mano Viešpatie, — skundėsi paukštelis, — duok man jėgų, kad Tavo kančią sumažinčiau! Angele Sarge, pasimelsk už mane, kad iš nuovargio neapalpčiau!

Paukštelis, įtempęs paskutines jėgas, ir toliau snapeliu klibino dyglį, tempė jį kiek išgalėdamas, sparnelius iki skausmo susibadė.

* * *

Anksti rytą, kai pirmieji aušros spinduliai apšvietė Kalvarijos kalno viršūnę, Marija pavargusiais žingsniais artinosi prie kryžiaus. Ji norėjo aplankyti savo mirusį Sūnų ir dar kartą Jo veidą pamatyti.

Kai Marija pakėlė akis, nepaprastai nustebo: ant Išganytojo galvos sunkiai alsavo mažutis paukštelis, o jo snapelis ir visa krūtinė buvo nuo kraujo paraudę. Kai Marija pamatė, kad iš Kristaus smilkinių buvo ištraukti keli erškėčių dygliai, ji visa suprato.

— Čir-čir-čir! — skundėsi paukštelis, žiūrėdamas į Mariją. — Čir-čir-čir, Marija, padėk man! Duok nors lašelį vandens, nes pats jau nebegaliu paskristi...

— Vargšas paukštelis, — tarė mažo padarėlio gailestingumo sujaudinta. — Kad žmonės tokią gerą širdį turėtų...

Ji pasistiebusi nuėmė paukštelį nuo Išganytojo galvos, pabučiavo į galvutę ir, nunešusi į netoliese tekančią upelį, ne tik jį pagirdė, bet ir gražiai nuprausė. Tiktai jo krūtinėlės nemazgojo.

— Tegu raudonas gūželis visiems žmonėms ir paukščiams primena tavo gailestingumo širdį, — pasakė ir paleido jį skristi.

Nuo to laiko maži paukšteliai su raudonais gūžiais sukinėjasi apie namus, kad, juos pamatę, žmonės Kristaus kančią atsimintų. Žmonės juos vadina raudongūžėmis arba sniegenomis.

VELYKŲ NAKTĮ

SESUO EGLUTĖ

“Sara! Sara, ar miegi?..., tyliai kalbėjo mažasis Dovydas.

“Ne, negaliu...”, sušnibždėjo sesuo.

“Miegok, aš tave pažadinsiu, kai ateis valanda.”

“Gera, jau aš miegu.” Tačiau, nors smarkiai merkė akis, bet neužmigo. Per jos mažutę galvelę slinko nugirstas pokalbis mamytės su kaimynėmis.

“Ah... kodėl mama mūsų neleido, būčiau su teta Veronika priėjusi prie Mokytojo ir pabučiavus jo ranką..., kaip tuomet, kai Jis glostė mano plaukus. Jis toks geras.. Teta Veronika sakė, kad Jis išgydo aklus ir prikelia mirusius. Jis ėjo avytės gelbėti iš erškėčių, ir dygliai baisiai subadė Jo rankas... Mmm... Jam taip skaudėjo!.. O kaip skaudėjo Jam vakar... Mamai kaimynės sakė, kad Jis griuvo ant žemės ir kraujas bėgo iš jo kelių. Medis buvo labai sunkus, o dar Jis visas buvo sumuštas..., kaip skauda, kai muša. Dėdė Gamalielis sudavė man ryšktele tik vieną kartą, o visą savaitę mačiau ruožą ir verkiau”. Ir ašaros, tokios karštos, riedėjo jos skruosteliais.

“Tai visas būrys nuo Šiaurės Vartų mėtė akmenis į Mokytoją...” Tyliai svarstė Dovydukas. “Bet Zekis... pats pirmas bėgdavo pas Viešpatį, tikėdamasis pamatyti stebuklą. O dabar!.. Taip, tai jis, aš per langą mačiau, jis šaukė ir mėtė akmenis į Mokytoją... Niekšas!” Jo kumštys nejučiomis gniaužėsi ir jis vartėsi kaip svilnamas. — “Ne, ilgiau negaliu laukti, aš turiu pamatyti, ar tikrai Mokytojas prisikels. Jis turi..., nes prižadėjo. Tėtis sakė, niekas negalėjo atrasti Jame kaltės praėjusią subatą, net Rašto žinovai. Ne, jis tikrai nemelavo... Tai bus gėda Zekiui ir kitiems, nei prieiti nebedrįs prie Mokytojo.

“Sara! Atsargiai, nepabudink mamos. Šššš..” — išlinde laukan abu atsikvėpė.

“Dovyduk, palauk, aš paskinsiu gėlių!”

“Eikš, Sara, tamsu ir nežinia, ko prirausi: Mokytojas atsikels — Jam nereikia gėlių”..

“Ne, Dovyduk, palauk, aš žinau mūsų darželį. Eikš su manim, čia štai tos raudonosios, o gal skinti tas auksines?...”

“Greičiau, skink kas pasitaiko, man jos visos juodos.”

Šaltos nakties rasa sudrėkintos gėlių galvos daužė Sarai į karštus veidelius, nes ji laikė jas prispaudus prie krūtinės, o kita ranka laikėsi

broliuko jupos, nes buvo dar tamsu, ir su kiekvienu šešėliu per nugarą nuriedėdavo šiurpūs baimės lašai.

“Neisim didžiaisiais keliais, nusileisim žemyn prie upeliuko ir jo pakraščiu išeisim už miesto”.

“Bet aš bijau tenai eiti...”

“Nebijok su manim, aš visus tuos pakraščius žinau, mes su Ezechieliu statėme palapines atvykusiems į šventę”.

“Dovyduk, o ar mes įeisime pas Mokytoją į kapą? Aš noriu paduot Jam gėlių...”

“Jokių būdu, kapas užristas dideliu akmeniu, o ir kareiviai, žinai, tie su geležiniais šarvais ir jietimis, jį saugo”.

“Jie gali mus užmušti, aš bijau...”

“Nebijok, tik stovėk už manęs, aš dažnai su kitais vaikais žygiuodavau šalia jų; aš jų nebijau.”

Sesuo su pasididžiavimu žvelgė į tamsią brolio figūrą. “Tikrai jis labai drąsus. Jeigu mama vakar būtų jį išleidusi, gal jis būtų ir Jėzų išgelbėjęs...”

Dabar ji linksma ir pilna pasitikėjimo, nenustodama klausinėjo: “Dovyduk, o ar tikrai Jėzus buvo labai nuplaktas... ir kraujas bėgo?”

“O žinoma, tu nežinai, kaip kareiviai muša, tai ne mama!.. Ir dar jie Jam erškėčių vainiką su ilgiausiais spygliais įsmeigė į galvą. Plaukai buvo šlapi nuo kraujo...”

“Vargšas Mokytojas... Dovyduk, kodėl jie taip skaudžiai Jį mušė? Jis toks geras...”

“Aš žinau, kodėl, bet tu nesuprasi, tik vyrai žino! Jis sakėsi esąs didesnis už visus mokytojus, net Jeruzalės”.

“Iš tikrųjų Jis didžiausias ir toks gražus, geras, visus pagydo, paglosto ir, teta Veronika sakė, net duonos davė labai daugeliui žmonių, ir žuvies, kiek tik norėjo. O kiti mokytojai mūsų nemylė, sergančių net nekenčia ir saugojasi... Dovyduk, ar tu tą kryžių paneštum? Sako, jis labai sunkus, Mokytojas daug sykių parkrito ant žemės! Kad mama mus būtų išleidus, mes abu būtume padėję Jam nešti. Man taip Jo gaila...”, mažytė tyliai verkė ir vis čiauškęjo įsikibus į savo broliuką.

“Sara, gal gali patylėti, nors kol praeisime palapines, jei ne, tai bėk namo!”

“Ne, Dovyduk, aš jau tyliu”, ir dar pagalvojusi, kaip baugu būtų grįžti vienai, pridėjo: “Aš labai tylėsiu...”

“Šššš...”, mostelėjo brolis, ir staiga abu kaip sviedinukai nuriedėjo pakriaušėn.

“Ar užsigavai?”, timptelėjo brolis Sarą.

“Ne, tik nusibrozdinau kelius ir veidą, nes bijojau gėles paleisti iš rankų...”

Pamažu brėško, ir jie išvydo prieš save tamsius sodo medžius, tarp kurių turėjo būti kapo uola.

Pirmykštė drąsa Dovyduką visai apleido, ir kai jis dar pamatė sukruvintą sesutės veidelį ir supurvintus drabužius, ne kareiviai, bet mamos rykštė dabar jam atrodė už viską baisesnė.

“Sara, gal neikim, ten baisūs kareiviai su kardais ir jietimis, jie neišleis Mokytojo, nors Jis ir atsikels.”

“Nesvarbu, Dovyduk, aš su Tavim nebijau, aš paduosiu Jam tik tas gėlytes ir... Tik dabar ji pastebėjo, kad jų galvelės karojo žemyn ant palūžusių kotukų, ir ji pravirko visu balsu.

“Šššš...”, griebė ją brolis į glėbį ir ranka užspaudė jai burną. “Ty-lėk, išgirs kareiviai..., kam aš tave ir vedžiausi iš namų!... Jeigu dar bliausi, bėk namo ir kad nei tavo pėdų nematyčiau!”

Išsivadavus iš brolio rankos, kad atgautų kvapą, tyliai verkė nuleidus galvutę. Brolis tuo tarpu jautėsi nedidvyriškai padaręs ir greitai nusliuokė į krūmus, už kurių buvo matyti paraudusiame skliaute tamsi uolos viršūnė.

Sara pasilenkė prie žemės ir rankomis graibė pabirusias gėlytes, kurias buvo paleidus iš rankų, kai brolis taip netikėtai ją sugriebė.

“Jis tuojau atsikels, nes jau švinta... O aš nebeturiu gėlyčių... Tokie trumpi koteliai, dar šita nieko, bet tik viena... Jau žinau, ką darysiu. Aš Jam pabersiu gėlių žiedus po kojų, bus minkštas ir gražus takas... Sako, praėjusią subatą drabužius Jam po kojų tiesė...” Šypso-dama susėmė gėles į skaros kampą ir tik, kai pakilo, pastebėjo brolių mojančią jai ateiti.

Su džiaugsmu ir be priekaišto ji bėgo pas jį, nes jis atrodė jai toks stiprus ir drąsus.

Visai švito, ir net medžių žalumas skyrėsi nuo pilkos uolos. Sulaukę kvapą, vaikai žvelgė pro krūmus į uolos angą.

“Dovyduk, Mokytojas! Jis sėdi!”, klyktelėjo mergytė ir šoko iš krūmų kapo link.

“Sara!”, apstulbęs iš išgąščio, sušuko Dovydas. Tačiau, kai laukiamas ginklų žvangėjimas nepasigirdo, jis atsargiai išlindo iš krūmų. Pro kapo angą sklido akinanti šviesa, ir jis išvydo kapo dešinėje ant akmens sėdintį jaunuolį baltais rūbais, visą spindintį. Iš gėdos nebedrįso artintis ir parpuolęs ant kelių verkė, nors niekad to nedarė, net mušamas.

Pajutęs peties palytėjimą, Dovydukas pakėlė galvą ir išvydo seserį. Pirmą kartą jam atrodė ji tokia graži, ir jokių kraujo žymių nebebuvo ant jos veido.

“Dovyduk, Jo čia nėra! Jis prisikėlė! Angelas priėmė mūsų gėles ir sakė perduos jas Mokytojui. Ačiū, broliuk, koks tu geras, kad čia mane atvedei...”

Vytauto Belaisvis

Istorinė pasaka

MARIŲ ŽUVĖDRA

(Pabaiga)

— Tėve, duok man kapą pačių geriausių vyrų. Su jais aš žygiuosiu sutikti priešą. Bus karštos kautynės. Paslėpęs savo planą nuo savųjų, pasistengsiu patekti į nelaisvę. Mano vyrai, norėdami išgelbėti mane, kausis, kaip liūtai. Kryžiuočiai, nors ir laimėję kautynes, greičiau pasiųs pasiuntinius į Trakus tartis dėl paliaubų, negu brausis į krašto gilumą.

— Kodėl taip manai, sūnau? — paklausė Kęstutis, bet iš jo tono jautėsi, kad jis nelabai domėjosi Vytauto planu.

— Ogi todėl, tėve, kad kryžiuočiai, turėdami Trakų valdovo sūnų įkaitu, tikėtis daugiau laimėti iš jo paliaubomis, kaip karu... — įtikinančiai paaiškino Vytautas.

— Kokia tada prasmė tau kentėti nelaisvėje, jeigu aš vistiek turėsiu atiduoti visą Žemaičių kraštą?

— Tėve, tau visai nereikės tokios aukos daryti. Tuoju dabar su likusiais kariais grįši atgal į krašto gilumą ir rinksi jėgas naujam žygiui... jaunojo kunigaikščio iš nelaisvės vaduoti — dar pridėjo nusišypsojęs Vytautas.

Kęstutis, pasirėmęs ranka galvą, gulėjo ant brangios meškenos. Vytautas, sėdįs atokiau nuo jo, atrodė dar labai jaunas. Jo bruožai buvo toki taisyklingi ir švelnučiai, kaip jaunos mergaitės: Bet Kęstutis pirmą kartą pajuto, kad Vytautas jau buvo vyras. Vyras ir būsimas gabus karys.

* * *

Vytautas buvo uždarytas Marienburgo pily. Ne rūsijoje, kur kalėjo nusikaltėliai, bet pilies bokšte.

Nors guolis nebuvo kietesnis, kaip Trakų pily, nors ant stalo niekados nestigo sotaus valgio, bet Vytautas sumenko, sulyso, blogai miegojo. Jokia žinia nepasiekė jo iš tėvo dvaro. Nežinia kankino jauną kunigaikštį.

Ilgas valandas jis prarymodavo prie rytinio pilies lango. Jis pasveikindavo kiekvieną debesį, kuris atplaukdavo iš rytų per beribę dangaus mėlynę. O kai pūsdavo iš rytų vėjas, Vytautui atrodydavo, kad oras kvėpėdavo Lietuvos laukais.

Vieną dieną, po lietingos ir vėjuotos nakties, Vytautas pastebėjo, kad jau krinta medžių lapai. Ruduo ateina. Be žiemos niekas neateis jo išvaduoti... Ilgesys savo krašto kankino Vytautą. Nejudinęs padėto valgio, Vytautas vėl parimo prie rytinio lango. Gal nusiminime, o gal giliose mintyse paskendęs, Vytautas neatsigrįžo ir tada, kai atsidarė sunkios durys. O pagaliau jis buvo pripratęs, kad sargybinis du kartu kasdien atneštų valgį.

Neprašyto svečio sunkūs batai kaukšėjo šen ir ten ant akmens grindų. Vytautas vis teberyėjo prie lango.

— Kunigaikšti, argi neatsigręši net manęs pasveikinti? — prabilo svečias. Sunkiai galėjai spręsti, ar tame klausime slėpėsi pašaipą, ar tik jaunatviškas nerūpestingumas.

— Kam gali suteikti garbės kalinio pasveikinimas? — atsikirto Vytautas su neslepiaimu kartumu.

— Neliestas pietų stalas rodo, kad kunigaikščiui nieko netrūksta.

— Nieko. Tik laisvės...

— Kodėl nepamėginti išsiveržti į ją? — šaipėsi nelauktas svečias.

— Kiekvieno kalinio nerašyta teisė veržtis į laisvę. Jei būtų galima, pasinaudočiau ja be Tamstos patarimo. Niekas nepaėmė iš manęs riterio žodžio nebėgti iš čia. Esu laikomas po užraktu ir sargyba, kaip nusikaltėlis... — atrėžė Vytautas, pabrėždamas kiekvieną žodį.

— Trakų kunigaikštienė padarė protingiau. Ji paėmė riterio žodį iš Vytauto Belaisvio... — nerūpestingai kalbėjo svečias.

— Iš kur Tamsta žinai apie Vytauto Belaisvį? Kur jis? — smalsumu užsidegė Vytautas.

Svečias permetė per petį puošnaus apsiausto skverną, pasirėmė grakščiai ant kardo ir išipylė stiklą vyno. Kol jis siurbstė vyną, Vytautas atydžiai jį stebėjo. Tai buvo jaunas, gal Vytauto amžiaus vai-

kinas. Puošni riterio uniforma, gražus veidas ir grakštūs judesiai nepaslepiaamai žymėjo jo augštą kilmę.

— Vytauto Belaisvis buvo mano tėvas — nutraukė svečias tylą ir lyg susimąstė. O gal tik norėjo matyti, kokį įspūdį tie žodžiai padarys Vytautui.

— Kur jis, kur didysis komtūras? — jaudinosi Vytautas, prisiminęs savo buvusį mokytoją ir nuolatinį palydovą Trakų pilyje.

— Jis žuvo kovoje prieš dvejus metus. Bet aš žinau, kunigaikšti, iki paskutinių smulkmenų, ką padarei mano tėvui. Gaila, kad turiu Jus sutikti tokiose nepalankiose aplinkybėse. Bet tikiuosi, neatsisakysi, kunigaikšti, ištiesti man savo rankos. Nuo savęs noriu Jums padėkoti, o vykdydamas tėvo valią, noriu Jums nelaimėje padėti.

Kai Vytautas jautriai spaudė jauno komtūro ranką, galėjai manyti du gerus draugus susitikus po ilgo nesimatymo.

Jaunasis komtūras, tarsi, savo elgesį teisindamas ar kažkam ruošdamasis, kalbėjo:

— Mano tėvas griežtai laikėsi garbingų kariavimo tradicijų. Jis skelbė priešui karą iš anksto ir laikėsi paliaubų bei sutarčių. Kaip tik už tą patį riteriškumą jis gerbė ir Didįjį Lietuvos kunigaikštį. Kitaip elgiasi didysis Marienburgo magistras, mano dėdė. Jis ne tik nesirengia paleisti brangaus įkaito iš pilies bokšto, bet išnaudodamas paliaubų laiką, telkia jėgas netikėtam užpuolimui...

— Manau, nebūsiu savo krašto paslapčių išdaviku, o tik kovotoju prieš tai, kas nesiderina su teisingumu ir riteriškumo garbingomis tradicijomis... — Taip kalbėjo jaunas komtūras, supdamas rankoje didelį žalvario raktą.

Tą naktį Vytautas ilgai neužmigo. Iš mįslingų jauno komtūro žodžių jis suprato, kad Kęstutis padarė paliaubas su kryžiuočių ordinu, kad pagal tą sutartį Vytautas turėjo būti jau paleistas iš nelaisvės. Toliau jis sužinojo, kad magistras nemano laikytis susitarimo, o ruošiasi naujam netikėtam žygiui į Lietuvą. Ach, kad taip būtų galima įspėti Kęstutį apie gresiantį kraštui pavojų! Ta mintis kankinte kankino Vytautą. Bet kaip? Kas nuneš į Trakus tokią žinią?

Ką tik begalvojo tą naktį Vytautas, vėl ir vėl jo mintys grįždavo prie to gundančio vaizdo: žalvario raktas jaunojo komtūro rankose suposi taip lengvai ir nerūpestingai...

* * *

Vieną tamsią rudens naktį sukilo visa Trakų pilis ant kojų. Vytautas gyvas! Jaunasis kunigaikštis iš nelaisvės grįžo — ėjo linksma žinia iš lūpų į lūpas. Dvaras rinkosi prie pilies ir triukšmingai džiūgavo.

Vytautas nesirodė. Kur Vytautas? Gal tik apgaulingi gandai — nerimo dvariškiai.

Gi Vytautas, kaip ir tada prieš devynerius metus, ilgai užtruko medžioklės kambary, kur vis tebekabojo jo vaikiškas kardas. Šį kartą Vytautas šalia vaikiško kardo pakabino didelį žalvarinį raktą...

Didysis kunigaikštis Kęstutis, kuris taip brangino kilnų riteriškumą, nuleista galva tyliai pagerbė paskutinį Vytauto Belaisvio atminimą. Kunigaikštienės veidas buvo užsimastęs, bet nuskaidrintas motiniško švelnumo šypsenos. Kaip Trakų ežere atsispindėjo mėlynas Lietuvos dangus, taip jos akyse galėjai matyti didelę vidinę laimę.

Ji džiaugėsi tą naktį, kad prieš devynerius metus ji išmokė savo sūnų gerumu ir meile įsigyti draugų net priešų tarpe.

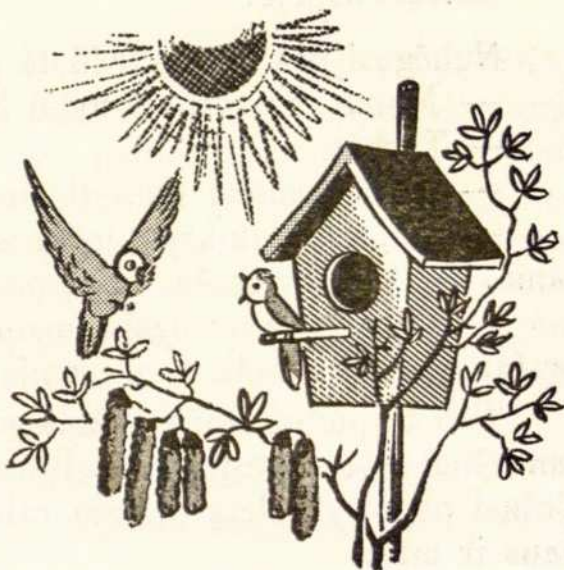
TENAI PAVASARIS

STASYS DŽIUGAS

Grižai lapeliais apsikaišęs
Panemunėliais, iš pietų...
Mačiau žibutėj ir purienoj,
Ir pumpurėliuose kartu...

Gimtinės meilėj grįžo žąsys
Ir gervių dideli būriai...
Iš po šaltos žiemos ir gruodo
Aukštai pakilo vyturiai...

Kieme saulutėje per dieną
Stačiau varnėnam namelius.
O Angelas šalia toks baltas
Man bėrė pievų žiedelius...

Bet tuo laiku mamytė sako:
— Vytuli, kelkis, paskubėk
Ir atsiklaupęs prieš Dievulį
Maldele tyrą sukalbėk!

— Mamyte! — sušukau lovelėj —
Buvau šią naktį Lietuvoj!
O kaip gražu! Tenai ir gera,
Pavasarelis kaip dainoj!

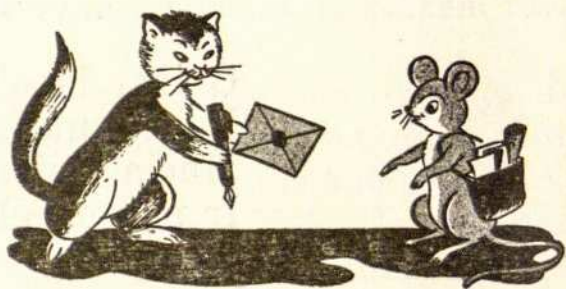
SENUTĒS PASAKŌS

SONĒ ROŽYTĒ

ŠUNYS, KATĒS IR PELEŠ

Kartā Vytukas skaitē elementoriu, o Aldutē pašnibždomis paskui jī kartojo:

— *Katinēlis raštā rašē,
O peliukē paštā nešē.
Ta varnelē kvaila buvo,
Skaityt nemokējo,
O žvirbliukui sekretoriui
Galvelē sopējo.*

Nubēgusi pas mamā, Aldutē paklausē:

— Mama, ar varnelē todēl buvo kvaila, kad skaityt nemokējo?

— Turbūt.

— Ir aš nemoku skaityti, mama. Ar ir aš kvaila?

— Ne, mano dukrytē labai išmintinga, — tarē mama, jā bučiuodama. — Tik dar maža. Kai paaugs, ir skaityti išmoks.

— O kada aš užaugsiu, mama? Vis maža ir maža. Niekados gal neuzaugsiu, — beveik su ašaromis skundēsi Aldutē.

Tuo tarpu už durų kažinkas sukrebždējo ir sukni aukē. Aldutē, pamiršusi savo rūpesti, īleido Rainiukā vidun ir ēmē su juo žaisti. Nupiešusi popiery keletā dideliū raidžiū, prikišo jo snukutī prie popieriaus ir tarē:

— Mokykis skaityti, Rainyti. Jau esi didelis. Pavasari būvai mažiukas, o dabar jau užaugai ir nusipenėjai, kaip meška. Jau esi lygus su savo mama, Gintare. Še, skaityk. Sakyk “A”!

— Miau, — sukni aukē Rainiukas.

— Ne “miau,” bet “A”, — pataisē mokytoja. O šita “M.”

— Mrr, — sumurkē katytis, uodegā raitydamsa.

— Iš kur “R”? Ar apakai? — barēsi mokytoja. — Šit, kur “R”, žiūrēk gerai, — prispaudusi mokinio nosī prie raidēs, rodē mokytoja. — Matai, kokia didžgalvė, kojā į šalį atmetusi. Tai ta “R.” “R”! Pakartok!

— Pst! Pst! — spjovė mokinys nepatenkintas; smarkiau suspurdėjęs, ištrūko iš mokytojos rankų ir šmurkštelėjo po lova.

— Kur tu, išdykėli? Matai, koks tinginys!

Tinginys, tinginys mūs' katinėlis,

Nesugaus pelės ant lauko.

Negreitas katinas, negreitas,

Nesugaus pelės ant lauko!

Šokdama taip dainavo Aldutė.

Išgirdęs taip negražiai save apdainuojant, Rainiukas iškišo snukelį iš palovio ir ėmė gaudyti nutysusį lovos užklodą.

— Kac, kac, kac, eik šen, — pašaukė Aldutė. Rainytis tik apsivertė aukštieninkas ir pradėjo kabinėti kojuke užklodo mezginius, būsiąs negirdėjęs vadinamas.

— Palauk, aš tau parodysiu mezginius draskyti! — sušuko Aldutė ir puolė jį gaudyti. Tas, to tik laukdamas, šmurkšt ir vėl palindo po lova. Mergaitė pasirepečkino palovėn, o šis nuslinko į patį tolimiausią kampą. Jai rankele besiekiant, tas tik šmurkšt iš palovio, strykt ant lovos ir uodegą vizgindamas žiūri persikreipęs žemyn, kur čia ta jo gaudytoja. Ji, iššliaužė laukan, buvo jau betverianti, kai tas tik šmurkšt ir vėl palovin pasmuko.

— Palauk, aš tau jį išviliosiu, — atsiliepė Vytukas ir, prisirišęs popieriaus gniužulį ant siūlo, ėmė jį valkioti po aslą. Rainiukas kaip bematant išlindo laukan ir ėmė gaudyti popierių, o nesugavęs, tykoti po lova ir vėl gaudyti. Taip visi geruoju žaidė, kol mama parėjo karvę milžusi. Užuodęs pieną, Rainytis nuliuksėjo į virtuvę, šaukdamas "Man, many". Aldutė su Vytuku paskui jį nubėgo. Mama visus tris pagirdė: Rainiukui pripylė dubenėlį pasuoly, o vaikams gėlėtus puodžiukus, pridėdama dar po duonos riekę su uogiene. Aldutė, laižydama uogienę, pasigyrė, kaip ji mokė katinėlį skaityti.

— Ne katinų darbas knygos skaityti, — nusišypsojo mama.

— Bet ir knygoje parašyta, kad katinėlis raštą rašė, — prisidėjo Vytukas.

— Jei tas knygų katinėlis galėjo išmokti rašyti, tai ir Rainiukas gali mokytis skaityti. O jis toks gudrus, mama, kad žinotum!

— Jūsų senutė pasakodavo, kad kitą kartą katės su šunimis skaitę ir rašę. Bet tai jau seniai buvo. Dabar bus užmiršę.

— Kaip buvo, mamyte? Papasakok!

— Neturiu laiko, vaikeliai. Reikia vakarienė kaisti. Prašykite senutės.

Vaikai, daug nelaukę, prisimeilino prie senutės ir išprašė iš jos pasaką.

Kitā kartā šunys, katēs ir pelēs taikoje kartu gyveno. Buvo jie turtingi, turėjo laukus ir namus. Visi gražiai gyveno, darbais pasi-skirstę. Vieni šunys laukus dirbo, arė, pjovė; bandšuniai gyvulius ganė; skalikai zuikius medžiojo; o katės su pelėm po namus šeiminin-kavo: virė, kepė, skalbė ir šlavė. Taip jie visi daug metų taikoje gy-veno, kol vieną kartą susikivirčio. O buvo taip.

Vieną rytą, Skerdynų kaimo bandšuniams avis vienoje pievoje, vadinamoje Ašvine, beganant, atbėgo Sauslaukės kaimo skalikai, gin-damiesi zuikį. Zuikis įsoko į avių tarpą, o skalikai skalydami — pas-kui jį. Avys, išsigandusios to triukšmo, pasileido bėgti laukais. Band-šuniai daug vargo turėjo, kol jas sugaudė. Viena dargi visai prapuo-lė, nes, nubėgusią per arti miško, vilkas pagavo. Skerdyniškiai šunys tuoju sušaukė susirinkimą ir apskundė sauslaukinius, kad ne savo laukuose medžioja, jiems nuostolius darą. Už avį dargi pareikalavo tris zuikius atlyginimo. Sauslaukiniai gynėsi, kad zuikį savo laukuo-se vijęsi, o skerdyniškiai ne savo laukuose avis ganę. Iš to kilo di-džiausias ginčas; visi lojojosi, šūkavo, net užkimdami. Vieni šau-kia “mūsų Ašvinė,” ir antri šaukia “mūsų!” Jau net į kudlas vieni ki-tiems buvo bepradedą kibti, tik išmintingesnieji perskyrė tardami, kad reikia eiti pas šunų vyresniuosius į Rietavą, kad ginčą išrištų.

Daug vargo turėjo šunys su Rietavo teismu, daug prilakstė, liežu-vius iškišę, kol liudininkus sukačiojo; bet ir iš liudininkų žodžių teis-mas nieko negalėjo nuspręsti: viena pusė su savo liudininkais teigia Ašvinę priklausant Skerdynams, o kita — Sauslaukei. Sulig vienų pasakos, senolių atminime skerdyniškiai visada Ašvinėje ganę, o sulig antrų — sauslaukiškiai ten medžioję. Ir daryk ką nedaręs! Tada teis-mas pareikalavo dokumentų, raštų. Šunys puola šen, puola ten, o raš-tų neranda. Pagaliau viena perkaršusi kalė, drebindama nuplikusią galvą, papasakojo, kad šunys niekada jokių raštų nedarę ir todėl nie-kada jų neturėję. Teismas, tai išgirdęs, nutarė ginčijamą lauką pada-lyti pusiau Skerdynams ir Sauslaukei, o šunims įsakė raštus pasidaryti, kad reikale būtų kur pažiūrėti ir daugiau ginčų nebegalėtų kilti.

Šunys, parbildėję namo, tuoj sušaukė seimą, nubraižė planus, iš-rašė raštus, pasirašė po jais savo vardus ir uždėjo didelius antspaudus, kad niekas nieko raštuose nepermainytų. Patys, būdami labai užimti ūkio darbais, nes per teismą užgaišo su šienpjūte, padavė raštus ka-tėms, kaip šeimininkėms, kad padėtų į saugią vietą. Tos, taip pat už-siėmusios skalbimu, nes stengėsi, kad šienpjoviai būtų kaip pridėra baltai apvalkstyti, daug negalvojusios pakišo raštus palėpėn, žadėda-mos, kai turėsiančios laiko, išsiimti ir tinkamesnėn vieton padėti. Bet, apskalbus šienpjovius, užėjo rugiapjūtės talkos, ir katės, talkininkus bevaišindamos, apie raštus visai užmiršo.

— Nežinau, ar sakiau, kad pelių darbas buvo trobos šluoti ir dulkes šluostyti. Vieną dieną trys pelytės, Cicė, Ricė ir Vicė, bedulkindamos ir po kampus bešmirinėdamos, ir užtiko palėpėje šunų raštus. Jų svarbos peliukės nesuprato, nes skaityti nemokėjo. Mat, katės su šunimis buvo nutarę, kad tokioms mažoms mokslas nesąs reikalingas, ir todėl niekada jų mokyklon neleido. Nemokėdamos skaityti, pelytės tik lakstė aplink ir uostinėjo popierius.

— Oi, sesytės, kaip kvepia! — sušuko Vicė, šniuksėdama nosyte.
— Spirgučiai, o spirgučiai!

— O čia kažin koks raudonas apvalus daiktas priklijuotas, o kvepia pačiu medum! — šūktelėjo Cicė, baksnodama kojuke antspaudą.

— Oi, Cicyte, — cyptelėjo Ricė, grikštelėjusi dančiuku kampu-
tį antspauda, — juk tai vaškas! Tikras bičių vaškas, tik raudonai nu-
dažytas!

— Mmm! Skanumėlis! — gardžiavosi Vicė, kramsnodama antspaudą.

— Reikia ir man paragauti, — tarė Cicė ir, atsargiai nubraukusi uodegyte dulkes nuo anspau-
do (ji buvo labai švari pelytė), taip pat atsikando ir tarė, kad vaškas beveik toks pat skanus, kaip ir didžiųjų
vaškinių žvakių, kurios kartais prie svečių būdavo žibinamos sekly-
čioje, ir kurias graužti pelytėms buvo griežčiausiai uždrausta.

Aptikusios tokį draudžiamą skanumėlį, peliukės ilgai netruko jį sudoroti. Būdamos svetingos širdies, jos dar pasikvietė kaimynų pe-
lytes į puotą, ir jų linksmoji draugija greitai visus dokumentų antspau-
dus sugraužė ir trupinėlius surankiojo.

Tada atėjo eilė ir patiems raštams. Raštų rašymo dieną šunys
gardžius taikos pietus valgė, daug riebių avinų ir zuikių kaulų sugrau-

žė, o paskui, letepšių nenusiplovę, taukuotais nagais raštus pasirašinėjo.. Ne dyvai, kad besirašydami raštus taip sutaukino, kad tie dabar gyvais spirgučiais kvepėjo. Pelytės, tuos spirgučius bekvepindamos, besismaguriaudamos, per savaitę kitą visus dokumentus sugraužė, o skutelius, dailiai sušlavusios, į sąšlavyną išmetė.

Praėjo daug laiko, bet Sauslaukė su Skerdynais didelių kivirčių nebeturėjo. Kas be ko — kartais susišūkaudavo dėl nuartos ežios ar atsipančiojusio arklio; šeimininkės kartais susipurkštaudavo už vištą, svetimą daržą iškapsčiusią, ar paršą, po svetima tvora pasiknisiusį. Bet kur rasi trobą be dūmų! Pasilojodavo, pasipurkštaudavo, bet apsisukę ir vėl vieni kitus į kūmus ir svečius vadinėjo, kaip geriems kaimynams ir tinka. Būtų gal ir amžius taip taikoje išgyvenę ir žemės raštų niekada nė minte neatminę, jei nebūtų atkeliavę į jų pusę nauji atėjūnai.

Vieną dieną atsibaldė iš rytų šalies nematyti sutvėrimai: dvikojai, bet ne paukščiai, nes nesparnuoti; stati vaikščiojo, bet ne meškos, nes negauruoti. Tokių dar gyvuliai nebuvo matę.

— Kas, kas, kas jūs tokie? — sutiko ateivius šunys, prie vartų sustoję.

— Mes — žmonės, — atsakė šie.

— Ne jau, ne jau, ne jau... — suaimanavo išgirdusi tuos žodžius šeimininkė Pilkė, stovėdama prie atdaro seklyčios lango.

— Kodėl dejuoji, tetute? — užklausė gražioji Murkė, glaustydamosi apie ją.

— Blogai, blogai... — jaudinosi Pilkė. — Senoji Naktūnė, kuri buvo didelė žynė, prieš savo mirtį kalbėjo apie kažin kokias baisias pranašystes, apie žmonių atėjimą ir pasaulio pabaigą.

— Pasaulio pabaiga, kaipgi! Senų bobų pasakos! — paniekinančiai sukniaukė jaunas Baltausis, kuris kątik buvo parvažiavęs iš Katinų Universiteto Kaune. — Mokslininkai yra aiškiausiai įrodę, kad pasaulio pabaiga ateis tik po daugelio milijonų metų. Naktūnė - žynė, kur gi ne! Kad naktimis šliaužiodavo pabaliais ir aplink kapinaites, tai nieko nuostabaus, nes daug tamsuolių kačių tai daro. O gal tamstos nuomone, jai reikėjo būti žyne vien dėlto, kad ji turėjo juodą kailio spalvą? Fi, bobų prietarai! Nesitikėjau to iš tetutės! — Pajuokiamai, purkštelėjęs pro ūsus ir viena akia mirktelėjęs gražiajai pusseserei, Baltausis ištimpino laukan, išdidžiai vinguriuodamas papūrusią uodegą.

— Duok Dieve, vaikeli, iš tavo burnos į Dievo ausį, — palydėjo jį teta Pilkė dievobaimingu atsidūsėjimu.

(*Pabaiga kitame numeryje*):

MILŽINAS GRABOŽIUS

A. GIEDRIUS

Gyveno šalia vienas kito trys maži vaikiukai: Limutis, Ladutis ir Esmutis. Jie turėjo po didelį gražų sodą. Ir dar kokią sodą! Ištikus metus medžiai žaliavo, tirštai žydėjo ir vaisius vedė. O tie vaisiai — kokių niekur nėra: ir dideli, ir gražūs, ir skanūs. Gal tiktai dausoje tokių tebuvo.

Vaikeliai gyveno gražiai ir laimingai. Bet kas gero daikto nenori? Dėl to atėjo ir jiems bėda.

Vieną dieną Limutis pastebėjo, kad į jo sodą atlėkė didelis bjaurus vanagas, pasiskynė vieną obuolį ir vėl nulėkė. Limutis galvoja: kas čia per paukštis?

Jis pasakė Ladučiiui ir Esmučiiui. Dabar ir tuodu žiūri. Kitą dieną vanagas atlėkė į Ladučio sodą, o trečią dieną ir į Esmučio.

“Kas čia būtų?” galvoja vaikai. Ligi šiol tokio paukščio nebuvo matę.

Dar po kelių dienų Limutis žiūri — vanagas vėl jo sode. Įtūpė į didžiausios obelies viršūnę ir prašneko:

— Klausykis, Limuti. Aš esu milžino Grabožiaus pasiuntinys. Ar tu žinai, kas yra milžinas Grabožius? Tai toks galingas ir smarkus valdovas. O tu turi gerą sodą ir gerų vaisių. Jie labai patinka Grabožiui: dėl to kasdien privalai po didelę pintinę jam savo obuolių pristatyti. Ar supranti? Neužmiršk ir daryk, kas pasakys.

Taip pasakęs, bjaurusis vanagas plest, plest, plest nulėkė į Ladučio ir Esmučio sodą. Ir anuodviem visai taip pasakė.

Dabar vaikai vėl galvoja, kas čia bus. Bet nė vienas nenori klausyti vanago: neskina obuolių ir neneša milžinui. Koks čia reikalas? Kas jis jiems?..

Vieną rytą Limutis pamatė, kad jo sode jau penki bjaurūs vanagai. Bet ramiai tupi visi ir nieko nedaro, tik dairo ir kažin ko laukia. Kas dabar bus?..

Po valandėlės Limutis išgirdo — rytų pusėje bilda žemė. Pasi-klausė, pasiklausė — bildėjimas artinas. Atrodo, lyg kas sunkiais žingsniais eitų. Bet koks čiaėjimas, kad žemė dreba!

O tiktai palaukit! Limutis tuojuo pamatė, kad pro girios medžių viršūnes kūsčioja didelė kepurė, tokia, kaip grėbiamosios mašinos te-kinis.

Dar kelios minutės, ir pasirodė iš girios — baisiausias milžinas. Pastatyk garvežį galu ant žemės, pridėk kojas ir galvą — tai toks didumo!

Limutis stovi gale sodo ir nė iš vietos nepasijudina. O milžinas žyrgt, žyrgt per lauką ir — jau čia.

— Ar tu Limutis? — subliovė jis.

— Aš.

— O kodėl neatnešei man savo obuolių?

Ir, nė atsakymo nelaukęs, paėmė Limutį trimis pirštais už galvos, kaip mes kad paimam aguonos galvelę, ir pakratė. Limučiu paskui tris dienas skaudėjo sprandą.

Pakratęs Limutį, milžinas įžirglėjo į sodą (kiek jis vaisių nukrėtė braukdamas kojomis per šakas!), atsisėdo vidury sodo aikštelėje ir laukia.

Tuoju supuolė visi penki vanagai skinti obuolius: skina ir meta milžinui į aikštelę, skina ir meta. O tas tik griebia tuos obuolius abiem rankom ir kiša sau į plačią bjaurią burną po ūsais, kurie buvo tokie dideli, kaip beržinės šluotos.

Milžinas pririjo, pririjo obuolių, paskui pūkdamas kaip jautis atsikėlė, paėjo už sodo ir atsigulė įkalnėje prieš saulę. Atsigulęs tuoju užmigo, išsižiojo ir pradėjo knarkti. Taip knarkė, jog varteliai tarškėjo, ir taip pūtė pro ūsus, jog medžių šakas iš tolo linkčiojo.

Kad jis nebūtų buvęs toks bjaurus, tai Laimutis jam būtų nors kokį akmenį į nasrus įmetęs, bet pagalvojęs nieko nedarė. Ogi ir tie penki vanagai tebetupėjo medžiuose: jų nagai buvo kaip šakės, o snapai — kaip girnakaliai, tik nukumpę ir labai aštrūs...

Pamiegojęs, paknarkęs milžinas pasibudo, pasiraižė ir nusižioavo. O kai žiovavo, tai į jo nasrus tikriausiai veršis būtų galėjęs įtilpti. Paskui atsisėdo ir išsitraukė iš kišenės pypkę ir tabokinę. Ta jo pypkę buvo kaip didžiausia puodynė, o tabokinė — kaip maišas. Milžinas prisikimšo tą pypkę, išsitraukė iš kišenės pinties ir skiltuvą, kokio mūsų vyrai nė nuo žemės neatkeltų, ir pradėjo skilti ugnį. O kai skylė, tai kibirkštys taip žiro, kaip dėdės Klausiaus kalvėje nuo priekalo, kada jis kala didelį kirvį. Jau Limutis manė, kad Grabožius ir ūsus nusvils, bet jis ramiai užsikūrė pypkę ir nuėjo iš kur atėjęs. O kai ėjo, žemė bildėjo, iš pypkės dūmai rūko kaip iš garvežio.

Paskui milžiną pakilę nulėkė ir visi penki vanagai.

Limutis lengviau atsikvėpė. Dėkui Dievui! Kaip akmuo nusirito nuo krūtinės. Ir tuoju viską pasakė Ladučiu ir Esmučiu.

Ir anuodu baisiai susirūpino. O po kelių dienų Limutis sužinojo, kad ir Ladučio ir Esmučio sode buvo milžinas, visai taip kaip Limučio sode, ir pakratė juodu taip pat už galvos trimis pirštais.

Dabar jau visiems trims rūpėjo: kas bus toliau?

O netrukus ir paaikėjo: kiekvieną savaitę po vieną kartą ateidavo į jų sodą milžinas Grabožius! Kiekvieną kartą atėjęs kliudė medžių šakas ir krėtė vaisius, o vanagai dar skynė iš viso sodo ir šērė besotį milžiną!

Ką dabar daryti? Jeigu dar ilgiau, tai vaikams ir patiems vaisių nebeužteks!

Jie ėmė galvot ir tartis, kaip nusikračius milžino. Bet ką žvirblis galėtų padaryti gaidžiui? Taip tie vaikai — milžinui.

Tačiau palaukim. Ir maži gali turėti nuopelnų. O tie vaikai buvo labai taikūs ir geri visiems gyviems padarams. Net ir pelių tarpe turėjo gerą vardą.

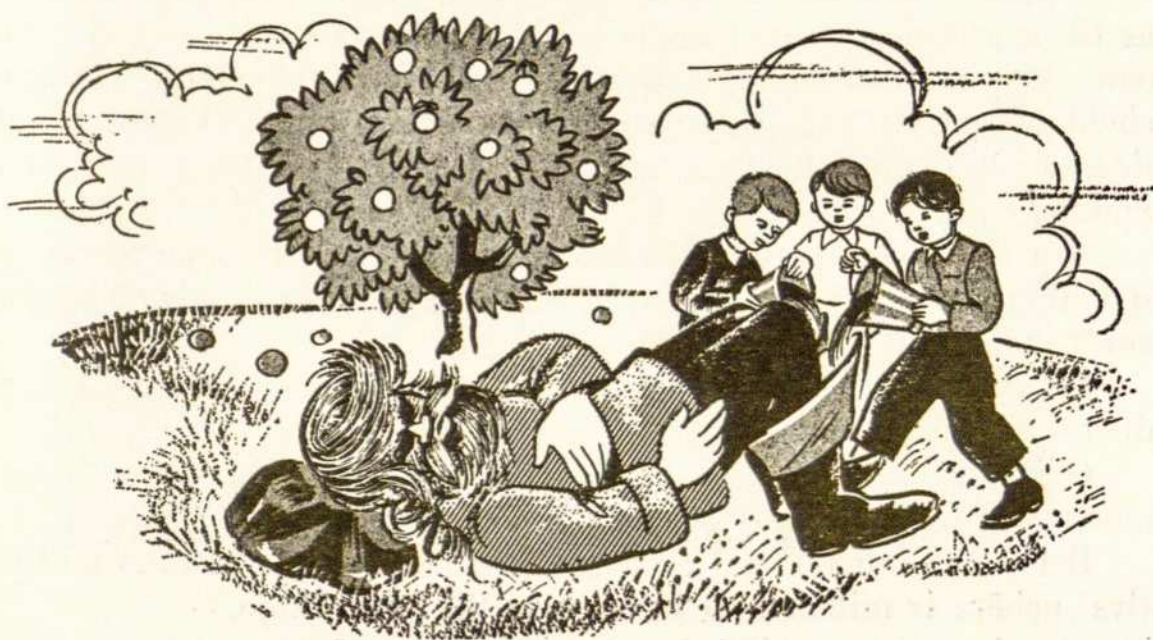
Vieną kartą, kai milžinas obuolių prižniaugęs gulėjo įkalnėje, per jo koją perbėgo pelė. Perbėgo ir pastebėjo, kad milžino kojos — molinės!

Pelė tuojau pasijuokė žvirbliui, žvirblis išsneko gaidžiui, o gaidys ėmė ir išgiedojo Limučiu. (Visi gyvuliai ir paukščiai ir tie vaikai puikiausiai vieni kitus suprato). Limutis tuojau tą naujieną pasakė Ladučiu ir Esmučiu.

Dabar jie susėdo ant kalniuko ir ėmė tartis. Tarės, tarės ir sutarė: jeigu milžino kojos molinės, tai jie jas pagadins!

Kitą kartą, kai milžinas atėjo į sodą, jau vaikai buvo pasiruošę. Tik reikėjo, kad milžinas atsigultų ir užmigtų. O tuojau taip ir buvo: prižniaugęs obuolių, nudrimbino už sodo ir užvirto kaip tūkstančio metų stuobris.

Vaikai slėpės už krūmo ir džiaugės. O milžinas dėvėjo aukštus ir plačius aulinius batus ir visada gulėjo aukštynelkas, kelius pastatęs. Geriau nereikėjo. Jie tuojau pasigriebė kibirus, sėmė iš upelio vandenį,

nešė ir pylė milžinui į batus. Prinešę supylė į kiekvieną batą po dvylika kibirų vandens. Paskui pasitraukė ir vėl pasislėpė.

Milžinas pramigęs pasibudo, išsiraižė, išsižiovavo kaip begemotą, užsikūrė pypkę ir stojos eiti. Bet kaip tik jis stojosi, tai jo kojos ir suklypo, o taip suklypo, kad bjauru buvo pažiūrėti.

Per dangų tuo tarpu plaukė tamsus debesis. Grabožius pasižiūrėjo į savo kojas, paskui į debesį ir bjauriai nusikeikė. Jis pamanė, kad buvo lytaus ir prilijo jam batus. Bet ką darys? Eina.

O tas jo ėjimas! Šleivioja kreivioja, rankomis mosuoja, į visus šonus krypuoja. Per girią eidamas, už medžių kliudamas, kone medžius išlaužė, kone pats pargriuvo.

Vaikai tik džiaugės ir manė, kad Grabožius išklypkojis jau daugiau nebeateis. Bet kur tau! Po kelių dienų jau jis ir vėl čia. Ir dar kojos ištaisytos!

Ką dabar darysi?

Gerai, kad sode susirūpino bitės. Jos pamatė, kad milžinas bežirgliodamas laužo medžių šakas, o kai šakas išlaužys, tai ir žiedų sumažės!

Tuoju viena bitelė pasakė žvirbliui, žvirblis — gaidžiui, gaidys — Limučiu. Sako taip: "Bitės apsiima išbaidyti milžiną, tiktai taip ir taip padarykit."

Gerai. Limutis pasikvietė savo bičiulius, viską juodviem pasakė, ir jie tuoju susitarė. O kitą dieną milžinas — vėl sode. Prižniaugęs obuolių, atsigulė įkalnėje, užmigo ir išsižiojo. Tuo tarpu vaikai atsi-nešė spiečių bičių ir sukrėtė jam į nasrus.

Ai, ai! Pajutęs šimtus gylių, Grabožius drykt pašoko, suriaumojo kaip žvėris ir pasileido bėgti. Kad bėga, kad drimbina — žemė dunda, kaip tankams važiuojant.

O bitelės neatleidžia: zzz... prie ausies, zzz... prie akies... Milžinas tik spardosi savo molinėmis kojomis, tik švaistosi didelėmis rankomis, kaip malūno sparnais. Bėgdamas per girią, už ažuolo užkliuvo, kebeldokšt parvirto, kepurę pametė, pakilęs vėl bėga. O bitelės neatleidžia: zzz... capt į kaktą..., zzz... capt į nosį — kerta ir kerta nesiliaudamos.

Kol Grabožius parbėgo į savo žemę, visai užduso, nuo bičių gylių užtino jam akys. Per griovį šokdamas parvirto, į akmenį galvą kaukšt, galva pukšt ir perskilo!

Ir nebėra milžino Grabožiaus! Įsivaizduokime tiktai — nebėra milžino Grabožiaus!

O iš perskilusios jo galvos kad pasipylė tarakonų — milijonai! Pamanykite tiktai: jo galvoje veisėsi tarakonai!...

Bet dabar jau vistiek, kas buvo milžino galvoje: sutrūko milžino galva, nebėra ir milžino. O vaikams to tik ir tereikėjo.

Tą linksmą žinią jiems parnešė būrys bitelių. Jos pasakė žvirbliui, žvirblis — gaidžiui, o gaidys, pasuokdamas ir aukštai aukštai iškėlęs savo skiauterę, išgiedojo Limučiu, Ladučiu ir Esmučiu.

Ir dar jie sužinojo, kad milžinas Grabožius buvo tikras plėšikas: jis ir į daugiau sodų eidavęs ir daugiau jaunų vaikelių skriausdavęs ir gąsdindavęs. Dėl to visi labai džiaugės, kad jo galva sutrūko ir tarakonai pabiro.

O tai labiausiai dėkui mažoms bitelėms.

VAIKŲ DAINELĖ

Aš turėjau kumelėlę,
Anksti rytą keliamą,
Akmenėliais penimą.
Vienas vagis pavogė,
Kitas vagis pasakė.
Aš tam vagiui virvele,
Man tas vagis kumelę.
Aš nujojau karčiamėlėn:
Marčios, marčios audžia,
Net karčiama gaudžia.

Užrašė Juozas Būga, padainavo P. Vengrienė, Traupis Panevėžio apskr.

Artojas Lietuvos laukuose

DU DRAUGAI

PAULIUS JURKUS

IX

Juodaausis sukas, sukas,
Jo rankelėje plaktukas,
Daužo sienas, daužo langus,
Radiją sudaužo brangų...

Technikas namuos geriausias
Mūsų mielas Baltaausis:
Kas sulūžo, kas sugedo,
Tuoju rankelę savo deda.

X

Jo dienynas kaip gėlynas —
Pilnas žydinčių žiedų:
Penketukai sukas, pinas,
Net žiūrėt smagu.

XI

Juodaausis apsiblausęs
Grįžta liūdnas, neramus,

Varosi pulkus didžiausius
Dvejetukų į namus.

XII

Juodaausis surimtėjo,
Ašaras nušluostė,
Knygeles tuoj susidėjo
Ir pradėjo ruoštis.

— Būsiu mokinyš stropiausias,
Visko daug išmoksiu,
Būsiu draugas Baltaausio, —
Su juo žaisiu, šoksiu.

PO TĒVYNĒS *DANGUMI*

PASLAPTINGOJI PILIS

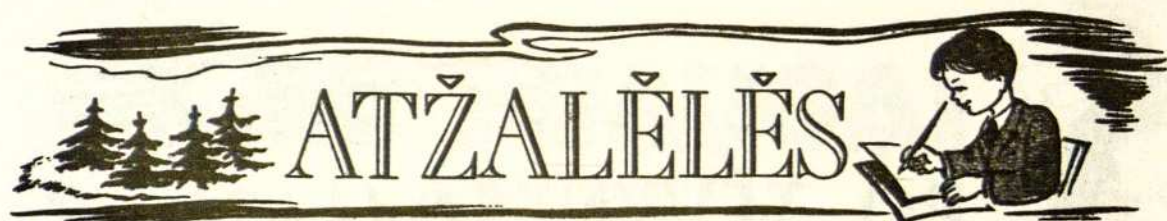
A. BENDORIUS

Lietuvos upių tėvelis yra Nemunas. Tai iš tikrųjų didelė upė: ilga, plati ir gili, o krantai aukšti ir statūs. Kai kuriose vietose krantai tokie statūs, kad į juos, kaip į koki mūrą, labai sunku užkopti. Ant aukštųjų Nemuno krantų mūsų proseneliai statydavo galingas pilies. Pilies sienos būdavo storulės, kelių žingsnių platumo. O pilies kampuose išmūrydavo aukštus bokštus. Anais laikais žmonės dar nemo-kėjo daryti plytų, dėlto pilis mūrydavo iš akmenų.

Viena tokių seniausių Lietuvos pilių yra buvusi Liškiavos pilis. Ji stovėjo ant aukšto Nemuno kranto tarp Gardino ir Merkinės. Liškiavos pilis labai, labai sena. Ji taip sena, kad apie ją nieko nesako seniausi lietuvių padavimai, jokių rašytų žinių apie jos praeitį ligi šiol neaptiko mūsų istorikai. Dėlto netgi nežinia, nei kas ją statė, nei kada ją statė ir kokie buvo jos valdovai. Kaikas spėja ją buvus Mindaugo sostine, bet tai tik spėjimai. Jos praeitis — mums paslaptis. Dėlto ir vadiname čia ją paslaptinę pilimi.

Nors Liškiavos pilis buvo išmūryta labai galinga, bet ir ji pase-no, jos valdovai išmirė, o pati tapusi apleista ir neglobojama, ėmė griū-ti. Dar neseniai buvo išlikęs jos vienas apskritus, iš akmenų išmūrytas bokštas. Užkopus ant to bokšto viršaus, akims atsiskleidžia puikūs re-giniai: apačioje vingiuoja blizgantis, lyg plati sidabro juosta, Nemu-nas, už jo tamsūs miškai, į abi puses dunkso aukšti jo krantai, rytuose blizga Liškiavos bažnyčios kupolas. Tačiau ir bokštui nebuvo lem-ta išlikti. Netiek negailestingas laikas jį ardė, kiek išdykę piemens, kurie ganydavo čia gyvulius. Jie sugalvojo išdaigingą pramogą: ardy-davo nuo viršaus akmenis ir paleisdavo juos ristas nuo kranto žemyn į Nemuną. Tik vėliau jie buvo sudrausti, bet iš aukšto bokšto liko tik jo žemutinė dalis.

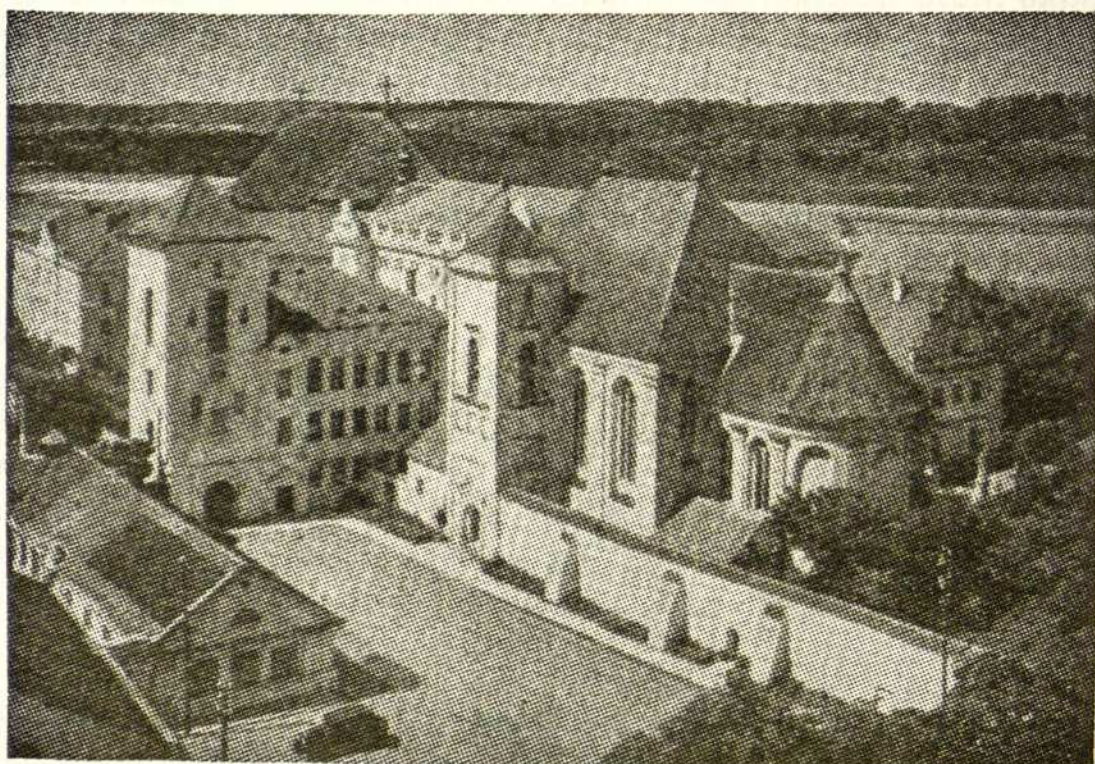

MŪSŲ TĖVYNĖ

Ten toli už upių, už miškelių,
Ten mūs Vilnius, ten Trakai,
Ten močiutė sengalvėlė,
Ten gimtieji mūs namai.

O kada sugriš mūs broliai,
Išblaškyti po šalis?..
Kada laisvė tėviškėlėj
Kaip saulelė vėl prašvis?

Audronė Baranauskaitė, 9 metų, So. Boston.

Gražus Kauno senamiėsčio kampelis: religinio meno muziejus ir dalis kunigų seminarijos namų

LINKSMOS VELYKOS

LILIJA ŠUKYTĖ

Išaušo puikus rytas. Visa gamta ankstybu pavasariu alsuoja. Skaistūs ir gaivinę saulės spinduliai tiesiog traukte traukia iš žemės daigelius, sėte sėja žalsvai pilkus pumpurus medžių šakose. Dar diena kita, ir išbrinkę pumpurai pradės sproginėti, mesdami žemėn savo lukštus, tarsi žiemos šarvus.

Už poros dienų jau Velykos. Kristaus prisikėlimo šventė! Kas jų gali nelaukti? Visiems malonu džiaugtis pavasariu, jo atbudusia gamta, juo labiau vaikams.

Tačiau nors ir puiki diena šiandien, Nijolė su Vytu nesirodo kieme. Juodu perdaug užimti margučių dažymu. Nijolei vyksta puikiai. Tik apsuko ratą dažais, žiūrėk, kiaušinis jau sudužo. Tą šalin! Ima kitą. Gerai kad laiku pastebėjo Vytas. Taigi atskaitęs jai ir sau po lygiai, pradėjo rimtai dirbti. Septynerių metų Nijolė — tai tikrai greita mergaitė. Kelios minutės, ir jau baigtas darbas, o Vytas vos porą turi nudažęs. Kaip norėtų Nijolytė pažiūrėti, ką jis ten dažo, bet nei artyn neleidžia. Nusižiovavus iš nuobodumo, Nijolė paklausė:

— Klausyk, Vyta, ar tu norėtum būti kanarėlė?

— Ne.

— O voverytė ar norėtum būti?

— Ne.

— Hm-m. O ar indėnu norėtum būti?

— Ne.

— O kodėl?

— Užtat, kad esu lietuvis.

— O aš norėčiau indėnu būti. Norėčiau būti ir kaubojum.

— Ką gi tu niekus šneki.

— Vyta, ar Lietuvoj yra kaubojų? — nesiliovė klausinėjusi Nijolė.

— Tau gi vakar aiškinau, — pradėjo Vytas... Bet išgirdusi jų kalbą, mamytė tarė:

— Nijolyte, tavo tėveliai yra lietuviai, taip pat ir Vytukas, tai aišku, kad tu esi lietuvaite ir negali būti kuo nors kitu — indėnu ar negru. Taip pat atsimink, kad esi žmogus ir negali būti gyvuliuku — voveryte ar kuo kitu.

— Mamyte, o ar Lietuvoj kaubojų yra?

— Ne, vaikeli, yra tik piemenėliai, tai vaikučiai, kur gano gyvuliukus — avytes ir karvytes, savo dūdelėmis dūduodami, tarsi paukšteliai čiulbėtų.

Nijolė atidžiai klausėsi; net ir Vytas nustojo rūpestingai dažęs margučius.

— Iš ko jie tas dūdeles padaro, mamyte? — paklausė Vytas.

— Iš karklų šakų. Piemenėliai, sočiai priganę kaimenę, pavakare varo ją namo. Sotūs gyvulėliai ramiai traukia įprastu keliu. Juodmargiai ir žalmargiai veršiukai, maži aviniukai nesiliauja išdykavę šokinėdami per griovelius, piemenėlių muzikos klausydami.

— Cha-cha-cha! — susijuokė Nijolė, — aš noriu turėti tokį avinėlį ir veršiuką.

— Nenorėk būti indėnu, tada turėsi, kai grįšim į tėvynę, — atsakė Vytas.

— Kaubojai, Nijolyte — tęsė toliau mama, — gyvulėlių nemyli taip, kaip mūsų Lietuvos piemenėliai. Kaubojai juos tik gauda, muša, prijaukina ir parduoda, kad tik daugiau pinigų gautų. Gi Lietuvos piemenėlis myli savo gyvulėlius, o gyvulėliai jį taip pat myli. Vos tik pamatydavo piemenėlį ateinant, tai ir mykdavo karvytės, jį sveikindamos.

— Mamyte, — sušuko Vytas, lyg ką naujo atsiminęs, — aš tau dar neparodžiau, — ir pradėjo raustis knygoje, kol, ištraukęs lapelį popieriaus, pradėjo aiškinti. — Štai čia visų lietuvių vaikų sąrašas. Mes susitarėme: jei kuris iš mūsų lietuvių mokykloje ar šiaip susiėję kalbės svetima kalba, tai už kiekvieną žodį mokės po penkis centus. Iš pradžių mokykloje surinkdavom po du dolerius, bet paskui sumažėmė mažėti, tai kainą pakėlėme. Dabar mokame po dvėšimt centų, nes jau daug rečiau pasitaiko svetima kalba prabylančių.

Patenkinta mama pabučiavo Vytuką:

Iš darbo grįžęs tėvelis pasišaukė Vytuką ir pasakė:

— Puiki mintis, sūneli. Na, o ką jūs darysite iš tų pinigų?

— Šiandien išsiųsime vargšams lietuviams Vokietijoje du siuntinėlius, — aiškino Vytas, — tik gaila, kad anksčiau negalėjom, nes dabar prieš Velykas jų dar negaus. Birutės mama turėjo duoti dešimt dolerių. Mat, Birutė labai prastai kalba lietuviškai.

— Gerai, vaikel, tai yra labai kilnus darbas. Tėvelis bus tavim labai patenkintas, ir daug dovanų tau kiškis atneš.

Išgirdusi tai, Nijolė prišoko:

— Mamyte, ir aš kartais vartoju angliškų žodžių. Ir aš noriu duoti tiek, kiek Birutė.

Motina šypsojosi ir žiūrėjo į vaikus:

— Nijolyte, tu gražiai kalbi lietuviškai.

Bet mergaitė nenurimo tol, kol mamytė atnešė penkis dolerius ir tarė:

— Štai, Vyta, čia Nijolės auka už tai, kad norėjo būti indėnu.

— Aš pati paduosiu! — šaukė Nijolė, ir paėmusi pinigą ir nusišluosčiusi ašaras nuo skruosto, pareiškė:

— Aš nenoriu būti indėnu, o šituos pinigus tegul Velykų kiškis piemenėliams atiduoda.

Vytas patenkintas dėkojo už pinigus ir mamytei, ir sesutei ir tuoju nupirkę porą siuntinėlių išsiuntė.

Baigusi dažyti margučius, Nijolė pradėjo rūpintis, ką ji ras Velykų rytą dovanų.

— Sujaudinau mane, sūnau. Esi geras vaikas, vertas pasididžiavimo. Velykų dovaną gausite puikią ne tik tu ir Nijolė, bet ir visi tie, kurie šį sumanymą vykdėte.

— Bėk dabar pabėgioti ir pasakyk, kad visi tie berniukai rytoj čia ateitų, — pasakė mamytė.

Išaušo Velykų pirmoji diena. Ankstų rytą Nijolė ir Vytas su tėveliais išskubėjo bažnyčion. O kokia palaiminta nuotaika! Kaip iškilmingai skambėjo Aleliuja! Kristus kėlėsi. Vaikai, rodos, matė Kristaus rankose savo trispalvę. Jis, rodos, šypsojosi jiems, nukreipdamas savo žvilgsnį į tą mielą gintaro kraštą. Mažoji Nijolė žiūrėjo tik į Velykų avinėlių, nuolat mamytės klausdama:

— Ar tokie Lietuvoj avinėliai? — ir, gavusi teigiamą atsakymą, šypsojosi.

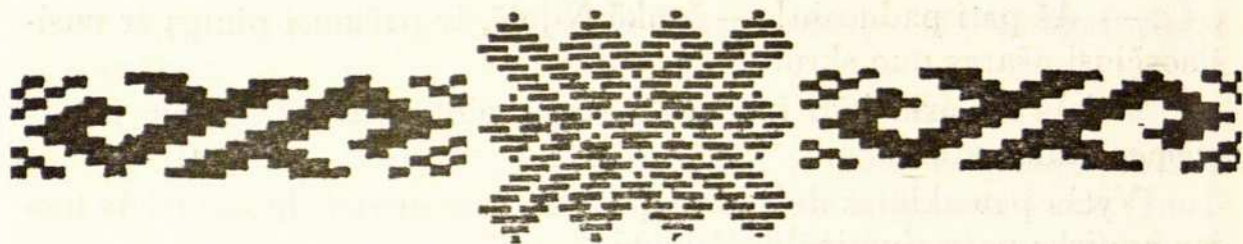
Po iškilmingų pamaldų Vytas, susirinkęs savo draugus, skubėjo namo, kur laukė gražiai mamytės paruoštas Velykų stalas. Tėvelis, pasisveikinęs vaikus, linkėjo jiems linksmų švenčių ir užaugti atspariais lietuviais ir grįžti "kur broliai artojai lietuviškai šneka."

Mamytė įteikė visiems po lietuvišką knygą, o Vytas dar gavo puikų laikrodį, o Nijolė gražią lėlę su tautiniais drabužėliais. Vaikai taip buvo patenkinti, kad nežinojo nei kas daryti iš džiaugsmo. Visi gražiai padainavo, pažaidė ir tik vakare išsiskirstė namo sakydami:

— Tai puikios Velykos!

— Ot, vis tik linksma yra, kada padarai bent mažą darbelį savo kraštui.

MIRĖ VYDŪNAS

Vasario 20 dieną Detmolde, Vokietijoje, mirė žymusis lietuvių rašytojas Vydūnas. Mirė tremtyje, eidamas 85 savo amžiaus metus.

Taip atrodė Vydūnas sulaukęs 60 metų

Tai Mažosios Lietuvos sūnus, kilęs iš Klaipėdos krašto, didelę savo gyvenimo dalį praleidęs Tilžėje, visą savo amžių dirbęs ir kovojęs dėl lietuviybės, dėl kilnesnio žmogaus. Jis ilgą laiką buvo tikru dvasiniu vadu visai M. Lietuvai. Kai D. Lietuva Vydūną daugiau pažino iš jo gausių knygų, tai M. Lietuvoje jis buvo kartu ir judrus visuomenės veikėjas, tautinių švenčių organizatorius, chorų dirigentas, veiklų režisierius.

Net ir pasenęs ir tremties gyvenimo sąlygų varginamas, jis iki pat savo mirties nepadėjo plunksnos iš savo rankų. Vydūnas yra parašęs daug mokslo ir literatūros kūrinių. Žinomiausi jo veikalai yra "Prabočių šešėliai", "Gaisras", "Mūsų laimėjimas". Juose spindi gili tėvynės meilė ir kilnus žmoniškumas. Vydūno skelbtosios idėjos rado pritarimo lietuvių jaunimo širdyse.

Mirė Jurgis Savickis. Praėjusių metų pabaigoje, gruodžio 22 dieną, Prancūzijoje mirė lietuvių rašytojas Jurgis Savickis. Paskutinės jo knygos yra "Raudoni batukai" ir "Šventoji Lietuva". Seniau J. Savickio parašytos knygos, kuriomis mūsų literatūroje jis užėmė žymią vietą, yra "Šventadienio sonetai" ir "Ties aukštu sostu". Pūkūs yra ir jo kelionių aprašymai. Netrukus bus išleista jo atsiminimų knyga — "Žemė dega".

LITERATŪROS PREMIJOS

- Lietuvių Kultūros Fondo paskelbtame dramos veikalų konkurse pirmą premiją 500 dol. laimėjo **Antanas Škėma** už dramos veikalą "Pabudimas", o antrą premiją 300 dol. — **Stasys Laucius** už veikalą "Ponios Žydrienės bendrabutis".
- Liet. Rašytojų Draugijos 1952 m. jaunimo literatūros premija paskirta rašytojai **Petronėlei Orintaiti** už "Viltrakių vaikus".

Nelė
Mazalaitė

NELĖ MAZALAITĖ — LAUREATĖ

Lietuvių Rašytojų Darugijos metinė premija už 1952 metų geriausią lietuvių literatūros knygą yra paskirta rašytojai Nelei Mazalaitėi už jos legendų knygą “Gintariniai vartai”. Knygoje yra 29 legendos, kupinos tėvynės ilgesio, laisvės pasiilgimo, skelbiančios teisingo ir skriaudžiamojo žmogaus pergalę prieš neteisingumą ir prievartą. N. Mazalaitės legendose susipina gyvenimo tikrovė ir pasaka į vieną nepadalomą gražų vainiką. Lietuvių kalbos grožis spindėte spindi jos knygose. Lietuviški savos žemės vaizdai toki brangūs ir artimi kiekvieno lietuvių širdžiai. Vaizduojamieji įvykiai ir atsitikimai apgaubti šiluma ir nuoširdumu. Skaitai, grožiesi, susimąstai, pasiguodi, pailsi, gailias ašaras nusišluostai ir gyveni gražesnio gyvenimo viltimi.

Taip pat Nelė Mazalaitė laimėjo pirmąją premiją 100 dol. “Draugo” novelės konkurse už novelę

“Ažuolinės durys”. Taip pat ir Čikagos Literatūros Draugijos skelbtame novelės konkurse Nelei Mazalaitėi teko pirmoji vieta už novelę “Paskutinis kalvis”.

Kaip žinote, praėjusių metų Rašytojų Draugijos premiją yra laimėjęs **Pulgis Andriušis** už Lietuvos kaimo vaizdų knygą “Sudiev”, kvietkeli tu gražiausias”. O “Aidų” premiją yra gavęs **Jonas Aistis** už poezijos knygą “Sesuo buitį”. Šiais metais “Aidai” skiria premiją už mokslo veikalą.

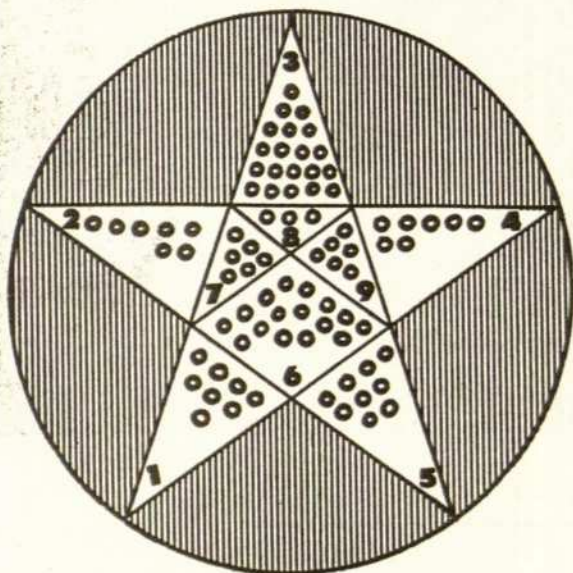
● Dienraščio “Draugo” romano konkurse 1000 dolerių premiją laimėjo rašytojas **Jurgis Gliuda** už knygą “Ora pro nobis” (Me!ski už mus), kurioje vaizduojamas Lietuvos gyvenimas pirmosios bolševikų okupacijos metu. Praėjusiais metais “Draugo” romano premiją yra gavęs taip pat **Jurgis Gliuda** už knygą “Namai ant smėlio”.

TRUPUTĮ PAGALVOK

Uždaviniai

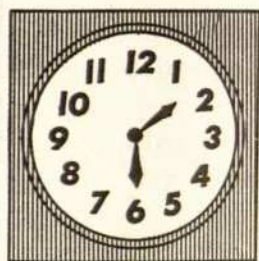
1. Šitoje žvaigždėje yra 8 trikampiai, kiekviename trikampyje yra po keletą taškų. parašykite tiek raidžių, iš kurių susidarytų žodžiai: 1 trikampis: valstybė, kurią valdo diktatorius, 2 trik. karalius, neseniai pašalintas nuo sosto, 3 trik.: Vytės Nemunėlio knyga, kurią labiausiai mėgsta mažieji skaitytojai, 4 trik.: kas labiausiai draudžiama skaityti vaikams?, 5 trik.: kuriame krašte labiausiai gerbiami karaliai? 6 trik.: jauniausia lietuvaite dailininkė Amerikoje, 7 trik.: kraštas, sukėlęs Anglijai labai daug rūpesčių, 8 trik.: žymiausias vardas dabar Amerikoje, 9 trik.: slapyvardis neseniai mirusio lietuvių rašytojo Amerikoje.

Uždavinys vertinamas 12 taškų. Jį sudarė *Faridas A. Maslauskas* iš Westfield, Mass.

2. Į šiuos 36 langelius įrašykite 12 taškų taip, kad kiekvienoje eilutėje gulsčiai ir statmenai tebtų tik po 2 taškus.

Vertinamas 4 taškais. Atsiuntė *Adolfas Bernotas* iš Waterbury, Conn.

3. Šį laikrodį kreivomis linijomis padalinti į tris dalis taip, kad kiekvienoje dalyje sudėtų skaitmenų suma sudarytų po 23.

Vertinamas 4 taškais. Atsiuntė *Adolfas Bernotas* iš Waterbury, Conn.

4. Iš šių raidžių: teiluvutviieiatiaiūlisbšn rmeoiisregaimsmeme sudėti gerai žinomos ir lietuviams brangios giesmės pradžią

Vertinama 2 taškais. Atsiuntė *Kaziukas Jančauskas* iš Detroit, Mich.

Nr. 3 uždavinių atsakymai

1. Arabų išminčius taip dalino kupranugarius: prie 19 kupranugarių pridėdė savąjį kupranugarį; tada pasidarė 20 kupranugarių, vyriausiajam sūnui davė pusę visų kupranugarių — jis gavo 10, antrajam sūnui davė ketvirtąją dalį — 5 kupranugarius, o jauniausiajam penktąją dalį — 4 kupranugarius. Tada išminčius sėdo ant savojo kupranugario ir liepė suskaityti, ar tikrai jie turi tiek kupranugarių, kiek tėvas buvo palikęs. Broliai suskaitė ir tikrai rado 19 kupranugarių. Tokiomis dalybomis jie buvo labai patenkinti.

2. Arklius panašiai pasidalino, kaip pirmajame uždavinyje kupranugarius. Jauniausias sūnus pasiskolino vieną arklių iš kaimyno, tada jie turėjo 18 arklių. Padalinus per pusę, gauname 9 — juos gavo vyriausias brolis. Padalinus 18 į 3 dalis, gauname 6 — tiek arklių gavo vidurinysis brolis. Padalinus 18 į 9 dalis, gauname 2 — tiek arklių gavo jauniausias brolis. Visus sudėję, gauname 17 arklių. O skolintą arklių vėl grąžino kaimynui.

3. Vaikas negerai parašė du žodžius. Reikėjo parašyti "į šilus", o jis parašė "išilus". Ta klaida ir suklaidino sesutę.

MISLĖS

1. Kai gyva buvau, manęs visi bijojo, kai numiriau moteris nešiojo.
2. Tėvas tyslys, motina pumplė, vaikai čečeriokai.
3. Mažas traukinėlis, riestas kamienėlis, kur pervažiuoja, ten lygu.
4. Pilna skraistė trupinių ir gabalas lašinių.
5. Kas pirmas įeina į bažnyčią?
6. Tėvas negimęs, sūnus į karą išjoja.

Mislių atminimas vertinamas po 2 taškus. Pirmąsias dvi atsuntė R. Kerpė, kitas keturias — Aleksandras Gaška.

Nr. 2 mislių iminimai

1 rugstančių burokėlių statinaitė, 2 bur-na, akys, nosis, ausys, 3 Rugiai ir duona, 4 Vėdaras, 5 Meška lips į medį.

Greitokalbiai

1. Bliūdas prūde plūduriuoja, tame bliūde putra, ant tos putros puta.

2. Ėjo vilkas pro kapus, pro kapines.

3. Bliūds bliūde, pluta bliūde plūduriuoja.

Užrašė Juozas Būga

"Eglutės" platintojai

"Eglutė" galite užsisakyti ir prenumeratą sumokėti Administracijoje: EGLUTĖ, Immaculate Conception Convent, R. F. D. 2, Putnam, Conn., arba pas šiuos platintojus:

J. A. VALSTYBĖSĖ:

Jonas Belinis, 1409 Quarry Ave. N. W., Grand Rapids 4, Mich.

Balys Brazdžionis, 2421 W. 45th St., Chicago 32, Ill.

J. Cyvas, 306 E. Main St., Amsterdam, N. Y.
Dz. Giedraitis, 1615 Dorchester Ave., Dorchester, Mass.

Ant. Paliulis, P. O. Box 976, Waterbury, Conn.

Pr. Polteraitis, 1982 25th St., Detroit 16, Mich.

Vacys Rocevičius, 1319 East 89th St., Cleveland 6, Ohio

Ant. Sabaliauskas, 251 Alphonse St., Rochester 21, N. Y.

J. Sodaitis, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

And. Vaitkus, 1325 North 11th St., East St. Louis, Ill.

E. Vilutis, 3736 Pulaski St., E. Chicago, Ind.

Ant. Valavičius, 5827 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill.

A. Urbonas, 4559 So. Hermitage Ave., Chicago 9, Ill.

KANADOJE:

Vyt. Aušrotas, 206 Gilmour Ave., Toronto 9, Ont., Canada

Aušros Vartų Parapijos Fondas, 377 Willibrord St., Verdun, Montreal, Ont., Canada.

J. Pleinys, 113 Cannon St., E. Hamilton, Ont., Canada.

AUSTRALIJOJE:

Vl. Balsys, 12 Loftus St., Cauberra A. C. T., Australia

A. Krausas, 24 Grandview Ave., Marybiring, Vic. Australia

Rev. Dr. P. Jatulis, Archbishop's House, W. Terr., Adelaide, So. Australia

V. Šalkūnas, 240 Lygon St., Carlton, N. 3 Vic Melbourne, Australia

Rev. Pr. Vasaris, 116 Cecil St., Williamstown Vic., Australia

BELGIJOJE:

Rev. J. Dėdinas, 97 Rue de la Brabanconne, Louvain, Belgique

BRAZILIJOJE:

Meldutis Laupinaitis, Caixa Postal 118, Sao Paulo, Brazil

KOLUMBIJOJE:

K. Klastauskas, Apartado nac. 2336, Medellin, Colombia, S. A.

ANGLIJOJE:

Rev. J. Kuzmickas, 21 Ann Place, Little Horton Bradford, Yorks, England

